

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/143/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714216018
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5714216018.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Evy Malíkovej, v právnom spore žalobkyne: X. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. Y., ul. O. č. XXX/XX, zastúpená splnomocneným zástupcom: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o. so sídlom Košice, ul. Kuzmányho č. 29, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Bratislava, ul. Pribinova č. 28, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 15C/309/2014-240 zo dňa 06. decembra 2017, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Martin rozsudkom č. k. 15C/309/2014-240 zo dňa 06.12.2017 Rozsudok Rozhodcovského súdu Stály rozhodcovský súd, spoločnosti Slovenská arbitrážna a. s. Karloveské rameno 6, Bratislava - mestská časť Karlova Ves 841 04, IČO: 35 922 761 (predtým obchodné meno Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava 840 04, IČO: 35 922 761), spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel SA, vložka číslo 3530/B, vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. SR 08270/14 zo dňa 28.10.2014 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“), zrušil (výrok I.). Zároveň rozhodol, že žalobkyňa má právo na náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške týchto trov bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (výrok II.). Žalovaného zaviazal zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 331,50 eur Slovenskej republike podľa priloženého príkazu na úhradu v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa v zákonnej lehote (§ 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ďalej len „zák. č. 244/2002 Z. z.“) voči žalovanému domáhala žalobou doručenou súdu dňa 01.12.2014 zrušenia rozhodcovského rozsudku. Na základe tohto rozsudku bola žalobkyňa ako účastníkovi rozhodcovského konania uložená povinnosť zaplatiť žalovanému známy úrok vo výške 165,27 eur, známy úrok z omeškania vo výške 58,32 eur, poplatok vo výške 218,69 eur a úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 218,69 eur od 13.09.2014 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 312 eur, trovy mediálneho konania vo výške 166,15 eur a poplatok za upomienky vo výške 28 eur, trovy rozhodcovského konania vo výške 249,55 eur, a to spoločne v mesačných splátkach vo výške 120 eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozhodnutia až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Zrušenia rozhodcovského rozsudku sa žalobkyňa dovoľavala jednak z dôvodu popierania platnosti rozhodcovskej doložky (§ 40 ods. 1

písm. c/ zák. č. 244/2002 Z. z. účinného ku dňu podania žaloby, teda k 01.12.2014) a z dôvodu, že pri rozhodovaní boli porušené všeobecné záväzné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa (§ 40 ods. 1 písm. j/ zák. č. 244/2002 Z. z. účinného ku dňu podania žaloby, t.j. k 01.12.2014). Žalovaný si uplatnil v rozhodcovskom konaní nárok zo zmluvy o úvere uzavretej so žalobkyňou dňa 04.07.2012. Uvedený právny vzťah medzi účastníkmi je vzťahom spotrebiteľským, nakoľko zmluva o úvere je svojim charakterom spotrebiteľská zmluva. Jej účastníkmi boli na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť odvodzoval žalovaný, ako aj rozhodcovský súd z rozhodcovskej zmluvy čl. II bodov 1.-3. Keďže žalobkyňa namietala platnosť rozhodcovskej zmluvy (z dôvodu, že sa jedná o neprijateľné zmluvné podmienky nakoľko rozhodcovská zmluva bola vopred naformulovaná a predložená jej na podpis spolu zmluvou o úvere, samotná zmluva o úvere obsahuje takisto neprijateľné zmluvné podmienky, miesto rozhodcovského konania v rozhodcovskej zmluve jednostranne stanovil dodávateľ, ktorý vybral jediného rozhodcu, s ktorým je pravdepodobne v zmluvnom vzťahu a tento šablónovite rozhoduje o je právach, rovnako pravidlá rozhodcovského konania sú nedostatočne transparentné pre priemerný subjekt práva, rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 písm. r/ Občianskeho zákonníka) ako dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v tom čase § 40 ods. 1 písm. c/ zák. č. 244/2002 Z. z. súd sa prioritne zaoberal otázkou, či bola platne uzatvorená rozhodcovská zmluva medzi účastníkmi. Pri posudzovaní jej platnosti vychádzal aj z ust. § 3, 4, 5 zák. č. 244/2002 Z. z. (tieto ustanovenia tohto zákona je potrebné použiť v zmysle prechodných ust. § 73 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z.). Z obsahu pripojeného spisu vyplýva, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá medzi účastníkmi konania na osobitnom liste. Rozhodcovská zmluva, ktorá je uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom vôle zmluvných strán. Súd uvedenú rozhodcovskú zmluvu posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, pretože má spojitosť a nadväznosť so zmluvou o úvere, pri uzatváraní ktorej žalovaný vystupoval ako dodávateľ a žalobkyňa ako spotrebiteľ. K otázke uzavretia samotnej zmluvy o úvere, ako aj rozhodcovskej zmluvy vypočul v konaní žalobkyňu, ako aj svedka - Antona Balúna, osobu, ktorá uzavierala za žalovaného so žalobkyňou predmetnú zmluvu o úvere, vrátane rozhodcovskej zmluvy.

Pri rozhodnutí súd vychádzal z ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. r/, ods. 5, § 54 ods. 1, 2 a § 39 Občianskeho zákonníka. Na základe vykonaného dokazovania právne uzatvoril, že hoci bola rozhodcovská zmluva uzavretá na samostatnej listine, nebola individuálne dojednaná, nakoľko z výsluchu žalobkyne ako aj svedka, ktorý konal za žalovaného v procese uzavierania zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy vyplynulo, že žalobkyňa nemohla v žiadnom smere ovplyvniť obsah samotnej rozhodcovskej zmluvy a zároveň bola povinná uzavrieť predmetnú rozhodcovskú zmluvu, ktorá mala zakladať právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie a rozhodnutie vo veci. To znamená, že rozhodcovská zmluva bola jednou z neodmysliteľných podmienok uzavretia samotnej úverovej zmluvy, bez prístúpenia ktorej spotrebiteľ nemal možnosť uzavrieť samotnú spotrebiteľskú zmluvu o úvere a nemohol tým získať finančné prostriedky, ktoré mu mali byť poskytnuté na základe zmluvy o úvere. Aj napriek tomu, že rozhodcovská zmluva je uzavretá na samostatnej listine, a teda má formu osobitnej zmluvy (§ 3 a nasl. zák. č. 244/2002 Z. z.), žalobkyňa ju podpisovala osobitne od zmluvy o úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú aj všeobecné dojednania zmluvy o úvere, súd bol toho názoru, že nedošlo v danom prípade k jej individuálnemu dojednaniu, a preto môže byť považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru súdu uzatvorením rozhodcovskej zmluvy viažucej sa k predmetnej zmluve o úvere uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným došlo k jednoznačne k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. Zmluvou s takýmto znením si žalobkyňa ako spotrebiteľ jednoznačne zhoršila svoje zmluvné postavenie. Bez nej by sa konanie uskutočnilo v mieste jej bydliska na Okresnom súde Martin, teda v Martine, a to podľa príslušných ustanovení, v tom čase Občianskeho súdneho poriadku s garanciou ústavných práv, ktorého znenie je pre spotrebiteľa priaznivejšie, než vnútorný štatút rozhodcovského súdu, podľa ktorého prebiehalo rozhodcovské konanie - známe omnoho väčšou benevolenciou postavenou v prospech podnikateľa. O zjavnú nerovnováhu medzi podnikateľom a spotrebiteľom a neprijateľnou zmluvnou podmienkou (§ 53 ods. 1, 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka) ide aj z dôvodu, že žalovaný si priamo a autoritatívne v predformulovanej rozhodcovskej zmluve určil pre prípad vzniku sporu z predmetnej zmluvy možnosť výberu, či prípadný spor predloží Stálemu rozhodcovskému súdu alebo príslušnému súdu SR. Právo výberu, akému súdu spor predloží spočíva podľa zmluvy na tej zmluvnej strane, ktorá podáva žalobný návrh. Teda v konečnom dôsledku ide o žalovaného, ktorý má eminentný záujem na tom, aby boli spory so žalobkyňou riešené pred rozhodcovským súdom, pred ktorým bude jeho postavenie oveľa výhodnejšie. Žalobkyňa na rozdiel od

žalovaného nemohla nijako ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, ani výber osoby rozhodcu. Táto zmluva predstavuje príklad zmluvnej nevyváženosti a podstatne výhodnejšieho zmluvného postavenia podnikateľa voči slabšej strane spotrebiteľovi. Spotrebiteľskú zmluvu, ani všeobecné podmienky nemohla žalobkyňa ovplyvniť, nijako zmeniť, upraviť, nakoľko bola vopred predformulovaná a v takomto znení predložená žalobkyni ako spotrebiteľovi. Uvedené platí bez ohľadu na to, či je v rozhodcovskej zmluve možnosť obrátiť sa na rozhodcovský súd dohodnutá alternatívne alebo výlučne, nakoľko aj v prípade alternatívy, ak má podnikateľ možnosť obrátiť sa na rozhodcovský súd, znamená to podstatné zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Z tohto dôvodu súd bol toho názoru, že rozhodcovská zmluva nebola platne uzavretá. Ide o neplatný právny úkon a nakoľko právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone, aj rozhodcovský rozsudok bol vydaný v rozpore so zákonom, a preto je nulitným právnym aktom, ktorý nespôsobuje žiadne právne účinky. Súd preto rozhodcovský rozsudok zrušil. Vzhľadom na dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku, keďže sa jedná o nulitný právny akt, sa súd nezaoberal ďalšími právnymi argumentmi žalobcu pre zrušenie rozhodcovského rozsudku, a to porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa v rozhodcovskom konaní.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa úspechu vo veci. Žalobkyňa mala plný úspech vo veci, preto jej priznal plnú náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému. O výške náhrady trov konania bude rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Zároveň súd vo výroku rozsudku rozhodol aj o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok z podanej žaloby. Žalobkyňa bola v konaní osobne oslobodená od platenia súdneho poplatku, nakoľko ide o spotrebiteľa domáhajúceho sa svojich práv a zároveň bola v konaní úspešná, súd jej žalobe vyhovel. Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov preto zaplatí žalovaný celý poplatok, nakoľko bol v konaní neúspešný a nebol od platenia súdnych poplatkov oslobodený.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný majúc za to, že v predmetnom sporovom konaní došlo k vade uvedenej v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p. (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) a napokon k vade uvedenej v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p. (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Žalovaný mal za to, že rozhodcovská zmluva spĺňa všetky náležitosti podľa platných právnych predpisov v čase jej uzatvorenia. Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva dohodnutá medzi žalobkyňou a ním je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od neho, aby spory s ním riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. V zmysle rozhodcovskej zmluvy čl. II - predmet zmluvy v bode 1 sa uvádza: Zmluvné strany sa dohodli riešiť všetky spory vzniknuté z predmetných zmlúv o úvere buď pred Stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s. alebo pred príslušným všeobecným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde. Z toho jasne vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu a žalobkyňa mala možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť sa na všeobecný súd. Na podporu svojich tvrdení poukázal na obsah v označených súdnych rozhodnutiach. Žalovaný odmietal akékoľvek argumenty žalobkyne, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom žalobkyňou. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu mal dlžník - klient (v tomto prípade žalobkyňa) na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní alebo nie. Žalovaný navyše konštatoval, že prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej Smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1), ktorá zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere.

Podľa žalovaného medzi žalobkyňou a ním bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. Zároveň žalovaný poukázal, že žalobkyňa svojim podpisom zo dňa 04.07.2012 vyhlásila, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bola pred uzatvorením zmluvy osobitne poučená o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Žalobkyňa svojim podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasila s uzavretím. Rozhodcovská zmluva sa nachádza na samostatnom liste papiera, kde je veľkými písmenami uvedené, že sa jedná o Rozhodcovskú zmluvu. Okrem iného

poukázal na tú skutočnosť, že v prípade žalobkyne nešlo o prvú zmluvu o úvere uzatvorenú s ním a teda nie je na mieste poukazovať na jej nevedomosť a nedostatok skúseností, nakoľko žalobkyňa má lepšiu vedomosť v porovnaní s bežným občanom, nakoľko sú jej dobre známe práva a povinnosti ako aj náležitosti zmlúv o úvere. Žalobkyňa navyše žiadnym spôsobom nebola k podpisu rozhodcovskej zmluvy donútená a podpis učinila bez akéhokoľvek psychického či fyzického nátlaku. Tým, že zmluvné strany výslovne prejavili vôľu uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu, ktorá tvorí samostatnú listinu tak, že ju podpísali, došlo k jej individuálnemu dojednaniu a z toho dôvodu ju nie je možné považovať za neprijateľnú podmienku. Skutočnosť, že žalobkyňa kvalifikovaným spôsobom prejavila vôľu uzatvoriť predmetnú rozhodcovskú zmluvu ešte samo o sebe nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne - spotrebiteľa.

V zmysle uvedeného mal žalovaný naďalej za to, že rozhodcovská zmluva nepredstavuje neprijateľnú podmienku a teda nie je možné ju posúdiť ako neplatnú. Vzhľadom na to navrhol, aby odvolací súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

3. Žalobkyňa prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu v písomnom vyjadrení uviedla, že tvrdenia žalovaného obsiahnuté v odvolaní považuje za nesprávne.

V rámci čl. I. označeného „K rozhodcovskej zmluve“ poukázala na to, že uzatvorením rozhodcovskej zmluvy k predmetnej zmluve o úvere došlo k jednoznačnému zhoršeniu jej postavenia ako spotrebiteľa, resp. k vzniku hrubého nepomeru v právach medzi ňou a žalovaným zo zmluvy o úvere. O zjavnú nerovnováhu medzi podnikateľom a spotrebiteľom a neprijateľnú podmienku (§ 53 ods. 1, 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka) ide najmä z dôvodu, že žalovaný si priamo a autoritatívne v predformulovanej rozhodcovskej zmluve určil pre prípad vzniku sporu z predmetnej zmluvy, možnosť výberu či prípadný spor predloží stálemu rozhodcovskému súdu alebo príslušnému všeobecnému súdu SR. Právo výberu akému súdu spor predloží spočíva podľa zmluvy na tej zmluvnej strane, ktorá podáva žalobný návrh - teda v konečnom dôsledku ide o žalovaného, ktorý má eminentný záujem na tom, aby boli spory so spotrebiteľmi riešené pred rozhodcovským súdom, pred ktorým bude jeho postavenie oveľa výhodnejšie, než by tomu bolo pred všeobecným súdom SR. Takto dojednaná rozhodcovská doložka nenapĺňa reálne znaky alternatívne dojednanej rozhodcovskej doložky, a preto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Bez nej by sa konanie uskutočnilo v mieste jej bydliska a to podľa príslušných ustanovení procesných predpisov upravujúcich civilný proces a s garanciou ústavných práv, ktorých znenie je pre spotrebiteľa omnoho priaznivejšie než vnútorný štatút rozhodcovského súdu, podľa ktorého prebiehalo rozhodcovské konanie. Ona zároveň na rozdiel od žalovaného nemala reálnu možnosť ovplyvniť výber rozhodcovského súdu ani výber osoby rozhodcu, čím došlo taktiež k jej znevýhodneniu. Ďalej žalobkyňa poukázala na to, že predmetná rozhodcovská zmluva nebola platne individuálne dojednaná tak ako to predpokladá § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z predmetného ustanovenia vyplýva, že pre skúmanie individuálnosti dojednania je nutné posúdiť taktiež objektívnu možnosť ovplyvniť znenie tej ktorej podmienky zo strany spotrebiteľa a nielen to, či k dojednaniu podmienky došlo formálne na osobitnom liste papiera alebo nie. Zmluvu o úvere, všeobecné podmienky poskytnutia úveru ako ani rozhodcovskú zmluvu nemohol spotrebiteľ nijako ovplyvniť (nijako zmeniť, upraviť znenie jej textu, vylúčiť niektoré jej dojednania) nakoľko boli vopred predformulované a v takomto znení predložené spotrebiteľovi. Dodávateľ sám predložil rozhodcovskú zmluvu na podpis spotrebiteľovi bez toho, aby ho upozornil na právne dôsledky, ktoré pre ňu plynú z uzatvorenia takejto zmluvy. Na uvedených skutočnostiach nemení nič predformulovaný text zmlúv, ktoré malým ťažko čitateľným písmom môžu obsahovať údajné prehlásenie spotrebiteľa o tom, že uzatvára rozhodcovskú zmluvu dobrovoľne, pričom spotrebiteľ o podobných vyjadreniach v zmluve nemá ani len vedomosť v čase ich podpisu. Navyše žalobkyňa poukázala na tú skutočnosť, že z konania žalovaného ako dodávateľa pri uzatváraní predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere ako i samotnej rozhodcovskej zmluvy vyplývalo, že táto rozhodcovská zmluva je neoddeliteľnou súčasťou samotnej zmluvy o úvere, bez uzavretia ktorej nie je možné uzavrieť ani samotnú úverovú zmluvu. Uvedené závery týkajúce sa neindividuálnosti dojednania rozhodcovskej zmluvy svedka v predmetnom konaní Antona Balúna, ktorý ako bývalý zástupca žalovaného uzatváral so spotrebiteľmi úverové zmluvy i rozhodcovské zmluvy. Navyše žalobkyňa dôrazne poukázala na ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého dôkazné bremeno v otázke individuálnosti dojednania spočíva na strane žalovaného (veriteľa). Príkladmo poukázala na závery v označených súdnych rozhodnutiach. V rámci čl. II označeného „K princípu právnej istoty“ žalobkyňa poukázala na to, že jedným z atribútov civilného sporového konania a právneho štátu je zásada právnej istoty, čo vyjadruje, že strana konania môže očakávať, že jej spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou. V zmysle uvedeného poukázala na aktuálne znenie čl. 2 C. s. p.

Žalobkyňa preto navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa v žalovaným napádanom rozsahu ako vecne správne.

4. Žalovaný v písomnej reakcii na vyjadrenie žalobkyne (replike) poukázal na rozsudok Okresného súdu Svidník sp. zn. 6C/176/2014-75. Podľa neho tým, že zmluvné strany výslovne prejavili vôľu uzatvoriť nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, ktorá tvorí samostatnú listinu tak, že ju podpísali, došlo k jej individuálnemu dojednaniu a z toho dôvodu ju nie je možné považovať za neprijateľnú podmienku. Skutočnosť, že žalobca kvalifikovaným spôsobom prejavil vôľu uzatvoriť predmetnú rozhodcovskú zmluvu ešte samo o sebe nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu. V zmysle uvedeného mal žalovaný i naďalej za to, že rozhodcovská zmluva nepredstavuje neprijateľnú podmienku, a teda nie je možné ju posúdiť ako neplatnú.

5. Žalobkyňa prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu v duplike s tvrdeniami žalovaného v replike nesúhlasila a naďalej trvala na svojom vyjadrení ako aj na ostatných svojich tvrdeniach obsiahnutých v iných písomných podaniach i prednesených ústne na pojednávaní s tým, že sa ich v plnej miere pridržiava.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 379, § 380 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.) a to z nasledovných dôvodov:

7. V preskúmvanej veci sa návrhom došlým súdu dňa 01.12.2014 žalobkyňa voči žalovanému domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku, ktorým jej ako účastníkovi rozhodcovského konania bolo uložená povinnosť zaplatiť žalovanému známy úrok vo výške 165,27 eur, známy úrok z omeškania vo výške 58,32 eur, poplatok vo výške 218,69 eur a úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 218,69 eur od 13.09.2014 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 312 eur, trovy mediačného konania vo výške 166,15 eur a poplatok za upomienky vo výške 28 eur, trovy rozhodcovského konania vo výške 249,55 eur, a to spoločne v mesačných splátkach vo výške 120 eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Tvrдила, že podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola zmluva o úvere č. 602300052 uzavretá so žalovaným dňa 04.07.2012. Zrušenia rozhodcovského rozsudku sa žalobkyňa dovoľavala a/ z dôvodu popierania platnosti rozhodcovskej doložky (§ 40 ods. 1 písm. c/ zák. č. 244/2002 Z. z. účinného ku dňu podania žaloby t.j. 01.12.201, b/ z dôvodu, že pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa (§ 40 ods. 1 písm. j/ zák. č. 244/2002 Z. z. účinného ku dňu podania žaloby t.j. 01.12.2014).

Okresný súd napadnutým rozhodnutím v poradí tretím rozhodcovský rozsudok zrušil. Žalovaný si uplatnil v rozhodcovskom konaní nárok zo zmluvy o úvere uzavretej so žalobkyňou dňa 04.07.2012, pričom právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť odvodzoval od čl. II bod 1.-3. rozhodcovskej zmluvy zo dňa 04.07.2012. Súd mal v konaní (oboznámením s listinami a výsluchom žalobkyne a svedka) preukázanú dôvodnosť uplatnenej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a preto zákonný dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie po predchádzajúcom zrušujúco rozhodnutí odvolacieho súdu, v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom a prejednávajú vec aj správne právne posúdil.

9. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami žalobcov uvedenými v odvolaní.

10. Pokiaľ ide o samotnú rozhodcovskú zmluvu uzavretú medzi žalobkyňou a žalovaným, odvolací súd sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie o tom, že ide o výlučnú rozhodcovskú doložku.

Znenie rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi konania sa na prvý pohľad nejaví ako neprijateľné, keďže umožňuje riešenie sporov buď pred rozhodcovským súdom alebo pred príslušným všeobecným súdom s tým, že výber jednej z alternatív je na žalobcovi. Predmetná rozhodcovská zmluva má formálne charakter rozhodcovskej zmluvy a netvorí súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Znenie dohodnutej rozhodcovskej zmluvy zodpovedá požiadavke § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, keďže nevyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s veriteľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Napriek uvedenému berúc do úvahy kritériá, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky rovnako ako súd prvej inštancie aj odvolací súd túto rozhodcovskú zmluvu považoval za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnej povahy. Rozhodcovská zmluva bola vopred pripravená oprávneným, ktorý jednostranne určil i konkrétny rozhodcovský súd oprávnený na riešenie sporov medzi účastníkmi zmluvy. Žalobkyňa sa síce mohla s obsahom rozhodcovskej zmluvy pred podpisom oboznámiť, avšak nebolo preukázané, že by mala možnosť ovplyvniť jej obsah (napr. dosiahnuť zmenu príslušného rozhodcovského súdu). Zákon síce nevyklučuje možnosť riešenia sporov v rozhodcovskom konaní aj v spotrebiteľských veciach aj odvolací súd jeho toho názoru, že ak má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, a teda ako individuálne dojednaná, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje predovšetkým informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá-ktorá voľba konkrétne znamená. Z výsluchu žalobkyne a svedka konajúceho za žalovaného na okolnosti uzavierania zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy vyplynulo, že k tomuto nedošlo. Svedok vo výpovedi uviedol, že k rozhodcovskej zmluve sa klientom uvádzalo, že je to dodatok v prípade schválenia úveru, resp. dodatok k zmluve o úvere s tým, že v prípade, že klient nebude úver splácať, môže byť spor riešený rozhodcovským súdom s tým, že tento rozhodne o ďalšom postupe splácania úveru. Ďalej uviedol, že jedným z povinných tlačív bola práve rozhodcovská zmluva, ktorá musela byť podpísaná klientom, inak sa nezačal schvaľovací proces poskytnutia úveru. Bez podpisu rozhodcovskej zmluvy by úver nebol schválený a žalobkyňa ako klient nemohla zmeniť obsah rozhodcovskej zmluvy. Žalobkyni tak neboli poskytnuté náležité informácie pre uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, najmä o tom, čo pre ňu znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Žalobkyňa tak nemala reálne vytvorenú možnosť rozhodcovskú zmluvu prijať alebo neprijať a ani nijako ovplyvniť jej konkrétne znenie, vrátane výberu rozhodcovského súdu. K poukazovaniu žalovaného v odvolaní na to, že žalobkyňa svojim podpisom zo dňa 04.07.2012 vyhlásila, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí, odvolací súd uvádza, že spôsob predkladania rozhodcovskej zmluvy spotrebiteľovi na podpis s tým, že je mu poskytnutá možnosť oboznámiť sa s textom rozhodcovskej zmluvy, ktorá je vopred pripravená, však nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Predkladanie rozhodcovských zmlúv vo formulárovej podobe spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (podstatu rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť predloženému formuláru sa (minimálne) javí ako zneužívanie údajného individuálneho dojednania. Tvrdenie žalovaného v odvolaní, že v prípade žalobkyne nešlo o prvú zmluvu uzatváranú s ním, nielenže nepreukázal ale uvedené by v danej veci nebolo ani relevantné. Za tohto stavu odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, nepovažoval rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú.

11. Z konštatovaného vyplýva, že odvolacie námietky žalovaného boli v podstate neopodstatnené a keďže neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 C. s. p.) napadnutý rozsudok okresného súdu vrátane súvisiacich výrokov o trovách konania a súdnom poplatku, ktoré neboli osobitne napadnuté odvolaním, ako vecne správny potvrdil.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania bola žalobkyňa a to v celom rozsahu, preto jej súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

13. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti) .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).